

UDSKRIFT

af

Arbejdsrettens dom af 9.august 2007

i sag nr. A2006.479:

*Landsorganisationen i Danmark
for
Fagligt Fælles Forbund
(advokat Evelyn Jørgensen)
mod
Dansk Arbejdsgiverforening
for
Dansk Industri
for
Nestlé Danmark A/S
(advokat Helge Werner)*

*Dommere: Oluf Engel, Annette Elmer, Niels O. Johannesson, Knud Erik Linius, Johnny Skoven-
gaard, Per Sørensen (retsformand) og Nicolai Westergaard.*

Sagen angår spørgsmålet, om chaufførerne i den indklagede virksomhed, Nestlé Danmark A/S, er omfattet af overenskomsten mellem Fagligt Fælles Forbund, Transportgruppen, og Mejeribrugets Arbejdsgiverforening (Fællesoverenskomsten for mejeripersonale og chauffører), eller om der er indgået en bindende aftale om, at chaufførerne i virksomheden, der er medlem af Dansk Industri, er omfattet af Industriens Overenskomst m.v.

PÅSTANDE

Klager, Landsorganisationen i Danmark for Fagligt Fælles Forbund, har nedlagt følgende påstande:

1. De indklagede, Dansk Industri og Nestlé Danmark A/S, skal anerkende, at Nestlé fortsat er forpligtet til at efterleve gældende overenskomst mellem Fagligt Fælles Forbund og Mejeribrugets Arbejdsgiverforening (Fællesoverenskomsten for mejeripersonale og chauffører) for de på virksomheden beskæftigede chauffører.
2. Dansk Industri og Nestlé skal for overenskomstbrud betale en efter rettens skøn fastsat bod til fagligt Fælles Forbund.
3. Efterbetalingsspørgsmålet henskydes til efterfølgende fagretlig behandling.

Indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening for Dansk Industri for Nestlé Danmark A/S, har påstået frifindelse.

SAGSFREMSTILLING

1. I 2004 overtog Nestlé Danmark A/S (Nestlé) virksomheden Premier Is/Eventyr Is, og i kraft heraf indtrådte Nestlé i Fællesoverenskomsten mellem Mejeribrugets Arbejdsgiverforening og 3F, Transportgruppen m.fl. Overenskomsten gælder for chauffører m.fl. Da Nestlé, der var medlem af Dansk Industri (DI), ønskede alene at være omfattet af Industriens Overenskomst, rettede Michael Nordahl Heyde, der er personalejuridisk chef i DI, telefonisk henvendelse til Arne Sørensen, der var kontorchef i 3F's industrigruppe, som via CO-industri er DI's sædvanlige forhandlingspart. De aftalte, at Arne Sørensen skulle være kontaktperson for 3F i sagen, og de aftalte samtidig, at Fællesoverenskomsten skulle opsiges. Herefter opsagde DI på Nestlés vegne Fællesoverenskomsten ved følgende brev af 29. december 2004, der var stilet til Specialarbejderforbundet i Danmark, att.: forretningsfører Arne Sørensen:

"Nestlé Danmark A/S, Dampfærgevej 28, 2100 København Ø

Virksomheden har været medlem af Dansk Industri i en lang årrække, og er som sådan omfattet af de mellem vore organisationer gældende overenskomster, såvel Industriens Overenskomst som Funktionæroverenskomsten.

Virksomheden har ikke længere produktion i Danmark, hvilket sikkert er forbundet bekendt.

Virksomheden er imidlertid gennem købet af Premier Is/Eventyr Is samt af Frederiksborg Is indtrådt i overenskomsten mellem Mejeribrugets Arbejdsgiverforening og NNF, SiD, KAD, DFF og DMF (nu Fællesoverenskomsten for mejeripersonale og chauffører). Tilbage på denne overenskomst er alene et antal chauffører. Disse medarbejdere har ikke tidligere været omfattet af medlemskabet af Dansk Industri. Virksomheden ønsker nu at have medarbejderne samlet under DI-medlemskabet.

Vi skal derfor anmode om, at der afholdes et møde, for at afklare de fortsatte overenskomstforhold.

Arbejdsgiversiden ønsker, at medarbejderne omfattes af vores organisationsoverenskomster.

For god ordens skyld skal vi under alle omstændigheder på virksomhedens vegne opsiges ovennævnte fællesoverenskomst til ophør pr. 1. april 2005. Efter dette tidspunkt anses virksomheden for at være omfattet af DI/CO-i-overenskomsterne.

Dette brev er sendt såvel anbefalet som almindeligt.

Overenskomsten er tilsvarende sagt op over for de øvrige parter på lønmodtagersiden, idet bemærkes, at der på virksomheden i en årrække ikke har været medlemmer af disse omfattet af overenskomsten.”

Efter at 3F havde svaret i et brev af 19. januar 2005, svarede DI tilbage ved et brev af 20. januar 2005, hvori det bl.a. hedder:

"Nestlé Danmark A/S – tilpasning, DI sag nr. 2004-2110-00742

Vi skal hermed bekræfte modtagelsen af forbundets brev af 19. januar 2005.

Allerførst skal vi meddele, at vi naturligvis er indstillet på en tilpasningsforhandling.

Årsagen til, at vi tog afstand fra den formelle henvisning til § 48 er den, at forbundet hidtil ikke selv har ladet det egentlige transportområde henhøre til Industriens Overenskomst men ladet dette være under SiD's Transportgruppe, og dermed ikke knyttet til CO-industri.

De tilbageværende relevante funktioner hos Nestlé er som tidligere omtalt chauffører/salgschauffører."

På et møde den 20. april 2005 indgik DI og 3F aftale om, at Nestlés chauffører og servicekonsulenter pr. 1. april 2005 var omfattet af Industriens Overenskomst. Af protokollatet fra mødet fremgår, at virksomheden herefter ikke længere var omfattet af MA-Fællesoverenskomsten, men at en række bestemmelser i denne overenskomst dog var gældende som lokalaftaler i henhold til § 8, stk. 1, i Industriens Overenskomst. Desuden blev øvrige lokalaftaler og kutymer videreført i henhold til samme bestemmelse, og det er anført, at eksisterende vilkår ikke blev forringet i forbindelse med overgangen til den nye overenskomst. Protokollatet blev på Dansk Industris vegne underskrevet af Michael Nordahl Heyde og for 3F af Hanne H. Simonsen, der er forhandlingssekretær i 3Fs industri-gruppe.

2. I et brev af 9. september 2005 til Nestlé (det daværende Premier Is) rejste 3F's transportgruppe en efterbetalingssag over for virksomheden. I brevet hedder det bl.a.:

"Vores afdeling har forgæves forsøgt sagen afklaret lokalt med virksomhedens lokale repræsentant, således foranlediget og henvisning til, at vi er oplyst om, at virksomheden ikke er medlem af en arbejdsgiverorganisation, skal vi anmode om, at der mellem forbundet og virksomheden aftales et møde til afklaring af sagen.

Årsagen til at vi retter henvendelse til Foods Specialities A/S er, at virksomheden på ansættelsesaftalen er anført som arbejdsgiver."

Efter at have modtaget oplysning om, at Nestlé var blevet indmeldt i DI, anmodede forbundet ved et brev af 12. oktober 2005 om, at der snarest muligt blev afholdt et mæglingsmøde til afklaring af sagen. På mæglingsmødet, der blev afholdt den 3. november 2005, fik forhandlingssekretær Søren Andersen, der var Transportgruppens forhandler, oplyst, at der i foråret 2005 havde været tilpasningsforhandlinger mellem DI og 3F's industrigruppe, der var mundet ud i aftalen af 20. april 2005. Søren Andersen afviste at anerkende tilpasningsforhandlingerne, som Transportgruppen ikke havde haft noget kendskab til, før efterbetalingssagen blev rejst, men DI fastholdt aftalen. Resultatet på mødet blev, at 3F forbeholdt sig at videreføre sagen, såfremt der ikke inden for 3 måneder forelå lokalaftale på virksomheden.

Den 30. marts 2006 blev der afholdt fællesmøde, hvor 3F, Transportgruppen gjorde gældende, at tilpasningsprotokollatet af 20. april 2005 ikke var indgået med rette overenskomstpart, hvorfor Transportgruppen ikke var bundet heraf. Heroverfor fastholdt DI, at protokollatet var bindende for forbundet, herunder også for Transportgruppen.

Forud for og under fællesmødet fremførte 3F's transportgruppe bl.a., at Transportgruppen ved flere tidligere lejligheder havde rejst lignende sager, og at DI herunder havde givet tilsagn om, at man ikke ville foretage tilpasningsforhandlinger med andre end den, der som overenskomstpart var forhandlingsberettiget på medlemmernes vegne. 3F har herved bl.a. henvist til et referat af et fællesmøde den 28. juni 2005 i en sag vedrørende Budstikken Transport, der – efter forhandling med CO-industri – var blevet optaget som medlem af DI. I referatet hedder det bl.a.:

"Arbejdstagersiden fastholdt klagen i sin helhed.

Forbundet og 3F, Lager, Post & Service opfordrede Dansk Industri til at anerkende, at såvel ATL-overenskomsten som lokalaftale af 16. oktober 2000 i henhold til denne overenskomst fortsat er gældende, og at eneste forhandlingsberettigede part for cykelbudene ansat hos Budstikken Transport A/S er 3F, Transportgruppen og 3F, Lager, Post & Service.

Arbejdsgiversiden bestred det af arbejdstagersiden anførte, men var principielt enig i, at aftale om overgang til Industriens Overenskomst forudsætter enighed herom mellem 3F, Transportgruppen/3F, Lager, Post & Service og Dansk Industri. Man fandt imidlertid, at 3F, Transportgruppen/3F, Lager, Post & Service i den konkrete sag var bundet af aftalen af 5. april 2005 mellem Dansk Industri og 3F.”

I et brev af 8. september 2005 til DI meddelte 3F, Transportgruppen, at forbundet valgte ikke at videreføre den konkrete sag for Arbejdsretten, idet man noterede sig parternes principielle enighed om, at aftale om overgang til Industriens Overenskomst forudsatte enighed mellem DI og 3F's transportgruppe (nærmere Lager-, Post- & Servicearbejdernes Forbund).

3F har til støtte for sine påstande gjort gældende, at aftalen af 20. april 2005 ikke er indgået med Transportgruppen som overenskomstpart og dermed rette forhandlingspart. Heroverfor har DI navnlig gjort gældende, at 3F's transportgruppe må antages at have været vidende om og givet mandat til indgåelse af aftalen af 20. april 2005, og at DI i hvert fald har været i god tro med hensyn til, at Hanne H. Simonsen, der var forhandler på mødet den 20. april 2005, var bemyndiget til at indgå aftalen.

FORKLARINGER

Søren Andersen har forklaret, at han er forhandlingssekretær i 3F's transportgruppe med bl.a. mejeriområdet under sit ansvar. 3F er opdelt i 6 forskellige grupper, der er suveræne i forhold til deres egne overenskomster og internt i huset også fysisk er adskilt. Skellet mellem grupperne er således meget skarpt. Transportgruppen var ikke på noget tidspunkt før efterbetalingssagen i efteråret 2005 blevet orienteret om forhandlingerne mellem forbundets industrigruppe og DI, som mundede ud i aftalen af 20. april 2005. Mæglingmødet den 3. november 2005 fik et lidt mærkeligt forløb, fordi det under mødet kom frem, at han og DI's repræsentant sad med hver sin overenskomst som udgangspunkt for drøftelsen. De forhandlinger, man på mødet blev enige om at afholde inden for 3 måneder, skulle Transportgruppen og den lokale afdeling stå for. Det var for ham alfa og omega, at chauff-

førerne fortsat var omfattet af Fællesoverenskomsten, da deres vilkår ville blive væsentligt forringet under Industriens Overenskomst. Arne Sørensen var på det tidspunkt kontorchef i forbundets industrigruppe, men han havde ikke på noget tidspunkt orienteret Transportgruppen. Arne Sørensen er nu ansat i CO-industri.

John Rathleff Larsen har forklaret, at han som faglig sekretær i Transportgruppens Aalborg-afdeling rejste sagen om efterbetaling over for Nestlé. Under et telefonmøde den 12. maj 2005 konstaterede han og Lars Ole Hansen fra virksomheden, at parterne var uenige. Han deltog i mæglingsmødet den 3. november 2005 og har samme erindring om forløbet af mødet som Søren Andersen. Forhandlingerne om lokalaftalen blev optaget den 16. november 2005, men det viste sig hurtigt, at man ikke kunne blive enige.

Michael Nordahl Heyde har forklaret, at han er personalejuridisk chef i DI. I november 2004 rettede Nestlé henvendelse til ham vedrørende overenskomstsspørgsmålet. Han tilkendegav over for virksomheden, at den for så vidt angår chaufførerne kun kunne komme over på Industriens Overenskomst, hvis der kunne opnås enighed herom under forhandlinger med 3F. Han tilføjede, at han ikke selv kunne garantere for, at en sådan enighed kunne opnås. Arne Sørensen var den, han havde kontakt med i faglige sager, og han er naturligvis bekendt med, at Arne Sørensen sad i Industrigruppen. Da han telefonisk satte Arne Sørensen ind i sagen, var dennes reaktion, at han ville se, hvad der kunne gøres, og han bad DI om at sende et brev til ham om sagen. Det var derfor bevidst, at vidnet stilede brevet af 29. december 2004 til Arne Sørensen. Han gik ud fra som en selvfølge, at Arne Sørensen selv ville sørge for at afklare kompetencen på de indre linier, hvad Arne Sørensen også selv gav udtryk for, at han ville. Det er almindelig praksis, at breve til forbundet stiles til en bestemt person og ikke til en bestemt gruppe i forbundet.

Under de følgende drøftelser henviste Arne Sørensen til § 48 i Industriens Overenskomst, der giver begge parter ret til tilpasningsforhandlinger. Vidnet gav imidlertid klart udtryk for, at der ikke var tale om § 48-forhandlinger, idet der skulle forhandles om en ren overgang til Industriens Overenskomst. Tidspunktet og stedet for mødet den 20. april 2005, der blev afholdt på virksomheden, blev aftalt mellem ham og Arne Sørensen. Da han tog ud til virksomheden, vidste han ikke, hvem der ville møde for 3F. Det viste sig at være Hanne H. Simonsen fra Industrigruppen. Han spurgte derfor udtrykkeligt Hanne Simonsen, om det var sikkert, at hun havde mandat fra forbundet til at indgå aftalen, hvilket hun bekræftede. Først et halv års tid senere hørte han, at der var problemer med aftalen.

Hanne H. Simonsen har forklaret, at hun deltog i mødet den 20. april 2005 som forhandlingssekretær i Industrigruppen. Hun anså selv forhandlingen for at være en tilpasningsforhandling i medfør af § 48 i Industriens Overenskomst. Det er rigtigt, at hun over for Michael Nordahl Heyde bekræftede, at hun havde mandat til at indgå en aftale. Arne Søren-

sen, der på det tidspunkt var kontorchef i Industrigruppen, havde for vane at holde tingene tæt til kroppen. Han havde ikke orienteret hende nærmere om mulige problemer, idet hun blot havde mandat til at indgå en aftale. Hun har ikke selv på noget tidspunkt talt med nogen i Transportgruppen.

PARTERNES ARGUMENTER

Landsorganisationen i Danmark har gjort gældende, at det er ubestridt, at det er 3F's transportgruppe, der som overenskomstpart er forhandlingsberettiget i et tilfælde som det foreliggende, hvor Nestlés chauffører, der hidtil har været omfattet af overenskomsten mellem Transportgruppen og Mejerigruppens Arbejdsgiverforening, ønskes overført til Industriens Overenskomst. DI har da også i et tidligere tilfælde anerkendt, at det er Transportgruppen og ikke 3F's industrigruppe, der er forhandlingsberettiget. Der må derfor stilles strenge krav til DI's bevisbyrde for, at man var i god tro med hensyn til Industrigruppens kompetence, da man indgik aftalen af 20. april 2005 med Hanne H. Simonsen – der også DI bekendt var i Industrigruppen – i stedet for med Transportgruppen. Bortset fra Michael Nordahl Heydes telefonsamtale med Arne Sørensen er der ikke under sagen kommet nærmere om, hvordan Arne Sørensen har reageret, og Hanne Simonsens udsagn om, at hun havde mandat til at forhandle, var – ikke mindst på baggrund af de tidligere sager – ikke tilstrækkeligt til, at DI havde sikret sig, at aftalen blev indgået med den rette overenskomstpart. Det må i denne forbindelse lægges til grund, at Transportgruppen var ganske uvidende om forhandlingerne mellem Industrigruppen og DI om indgåelsen af aftalen.

På denne baggrund må det lægges til grund, at DI ikke har været i god tro med hensyn til bemyndigelsesforholdene ved indgåelsen af aftalen den 20. april 2005, og det må tillige lægges til grund, at der ikke fra Transportgruppens side er udvist rettighedsfortabende passivitet. Chaufførerne i Nestlé er derfor fortsat omfattet af Fællesoverenskomsten, som således skal efterleves af virksomheden. Ved fastsættelsen af den bod, der bør idømmes DI og Nestlé for manglende henholdsvis anerkendelse og efterlevelse af overenskomsten, må det tages i betragtning, at virksomheden ved overgangen til Industriens Overenskomst ønskede at opnå lempeligere vilkår end de hidtil gældende.

Dansk Industri har gjort gældende, at der den 20. april 2005 er indgået bindende aftale om, at Nestlé ikke længere er omfattet af Fællesoverenskomsten, men af Industriens Overenskomst m.v. Det må anses for utvivlsomt, at Hanne H. Simonsen som forhandlingssekretær i 3F var forhandlingsberettiget på forbundets vegne, og såvel den hidtidige overenskomst som den nye aftale har således 3F som part. Som det også fremgår af DI's brev af 20. januar 2005 til Arne Sørensen, var Michael Nordahl Heyde klar over, at der ikke var tale om en egentlig tilpasningsforhandling i medfør af § 48 i Industriens Overens-

komst. Det var imidlertid naturligt, at rette henvendelse om overenskomstspørgsmål til den, DI sædvanligvis har kontakt med i 3F, nemlig Arne Sørensen, der var kontorchef i Industrigruppen. Michael Nordahl Heyde måtte gå ud fra som en selvfølge, at Arne Sørensen selv ville sørge for internt i huset at have sit mandat i orden, og også Hanne Simonsens svar på hans spørgsmål på mødet den 20. april 2005 bestyrkede DI's opfattelse af, at bemyndigelsen var i orden. Michael Nordahl Heyde havde ikke nogen grund til at tro, at der herskede et sådant organisatorisk kaos i 3F, at denne siden af sagen ikke var sikret af 3F selv.

DI har desuden anført, at 3F har udvist betydelig passivitet med hensyn til at gøre indsigelsen mod aftalen af 20. april 2005 gældende og til at videreføre sagen til fællesmødet. Også 3F's accept af, at CO-industri optrådte som fagretlig part i sagen vedrørende Budstikken, bestyrkede DI's opfattelse af, at aftalen af 20. april 2005 var bindende.

Vedrørende bodsspørgsmålet har DI anført, at Nestlé under hele forløbet forud for og efter indgåelsen af aftalen har været i god tro, idet virksomheden i det hele har overladt forhandlingerne til DI. Nestlé bør derfor ikke idømmes nogen bod. Såfremt DI skal idømmes en bod, bør denne alene være af symbolsk størrelse, da 3F selv har udvist en ganske betydelighed uagtsomhed ved at give DI's forhandlere det klare indtryk, at forhandlingsmandatet var i orden.

ARBEJDSRETTENS BEGRUNDELSE OG KONKLUSION

Der er enighed mellem parterne om, at opsigelsen af Fællesoverenskomsten og indgåelsen af aftalen den 20. april 2005 skulle ske over for og med 3F's transportgruppe som den forhandlingsberettigede part i overenskomsten. Det skete ikke, og spørgsmålet er derfor, om DI har godtgjort, at aftalen desuagtet er bindende for 3F, fordi den repræsentant for 3F, der indgik aftalen, var bemyndiget hertil af Transportgruppen, eller at denne på anden måde var indforstået hermed.

Ved opsigelse af en overenskomst og indgåelse af en ny overenskomst til afløsning af den hidtil gældende – der kan indebære betydelige ændringer af de ansattes løn- og ansættelsesvilkår – må der kræves klarhed med hensyn til bemyndigelsesforholdet, såfremt en sådan aftale indgås med andre end overenskomstparten. Der må gives DI medhold i, at Michael Nordahl Heyde efter sine mundtlige og telefoniske drøftelser med Arne Sørensen har haft anledning til at tro, at 3F's industrigruppe var beføjet til at forhandle og indgå en aftale, og også Hanne H. Simonsens bemærkning på mødet den 20. april 2005 kunne bestyrke denne opfattelse. Efter bevisførelsen er det imidlertid nærliggende at antage, at båd-

de Arne Sørensen og Hanne H. Simonsen har haft den opfattelse, at der var tale om tilpasningsforhandlinger i medfør af § 48 i Industriens Overenskomst, og da det må lægges til grund, at 3F's transportgruppe ikke har været involveret i eller overhovedet været bekendt med forhandlingerne, der førte til aftalen, er det ikke godtgjort, at opsigelsen af overenskomsten og indgåelsen af aftalen er bindende for 3F's transportgruppe. LO's påstand om, at Nestlé fortsat skal efterleve Fællesoverenskomsten, tages derfor til følge.

Nestlé bad DI om at varetage virksomhedens interesser med henblik på gennemførelsen af ændringen af overenskomstforholdet, og der er ikke grundlag for at bebrejde virksomheden noget i anledning af sagens forløb. DA's påstand om, at Nestlé skal frifindes for LO's påstand om bod, tages derfor til følge.

Ved afgørelsen af bodspåstanden over for DI må det lægges til grund, at DI var bekendt med den organisatoriske opdeling i 3F og med, at Arne Sørensen og Hanne H. Simonsen var beskæftiget i forbundets industrigruppe og ikke i Transportgruppen. DI måtte derfor sikre sig, at bemyndigelsesforholdene internt i 3F var i orden. På den anden side må det komme 3F til skade, at en anden gruppe i forbundet end Transportgruppen har ment sig berettiget til at forhandle og aftale på dennes vegne, uanset at den ikke var bemyndiget hertil. Som bemærket ovenfor må baggrunden herfor antages at være en misforståelse omkring karakteren af forhandlingerne. På den anførte baggrund skal DI betale en bod til 3F, der fastsættes til 25.000 kr.

THI KENDES FOR RET:

De indklagede, Dansk Arbejdsgiverforening for Dansk Industri for Nestlé Danmark A/S, skal anerkende, at Nestlé fortsat er forpligtet til at efterleve gældende overenskomst mellem Fagligt Fælles Forbund og Mejeribrugets Arbejdsgiverforening (Fællesoverenskomsten for mejeripersonale og chauffører) for de på virksomheden beskæftigede chauffører.

Dansk Industri skal inden 14 dage efter afsigelsen af denne dom til Fagligt Fælles Forbund betale en bod på 25.000 kr.

Dansk Arbejdsgiverforening for Dansk Industri for Nestlé Danmark A/S skal betale 2.000 kr. i sagsomkostninger til Arbejdsretten.

Per Sørensen